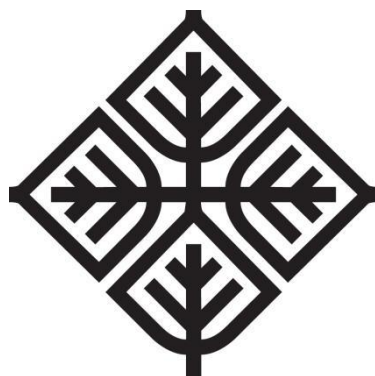

Универзитет уметности у Београду

Факултет примењених уметности

Завршни мастер рад

Скулптура у простору и архитектури

Назив рада

Симболика анималног у скулптури

Име ментора: др ум. Јулијана Протић, ванредни професор

Име студента: Оливер Динић

Београд 2021.

Садржај:

1. Увод
2. Лични развој
3. Истраживање и проучавање анималног и симболике животиња кроз уметност и традицију
4. Опис рада
5. Скулптура у дрвету (Хоботница, неподвижност)
6. Скулптура у дрвету (Сова, Будност)
7. Скулптура у дрвету (Ован, Импулс)
8. Закључак

Увод

Уметност је, за мене, човекова основна потреба да се изрази, да се игра, да дође у контакт са својим унутрашњим ја, да створи нешто и улепша свет око себе, да упозна себе и да путује кроз себе и друге. Сматрам да само уметност пружа тај пут, циљ је неизвестан све до самог завршетка уметничког дела, па и тада оно има свој пут и можда чак и тада дело није готово. Питање је да ли је праисторијски човек уживао док је правио копље за лов, да ли је имао свест да ваја... Уметност, тј. вајарство у служби преживљавања датира још од настанка људи, то нам показују слике и цртежи у пећинама и то да је човек одувек имао потребу да се изражава визуелно и кроз симболе.

Уметност буди и тера на размишљање, има огромну моћ да у људима буди различита осећања, а некад промени и цео ток људског живота. Понекад само прија - естетика у служби саме естетике, како год, уметност тежи лепоме и тиме обогаћује човека духовно. Уметник има одговорност према себи и другима, јер то што човек доживи путем уметности остаје дубоко урезано у подсвест.

Уметник је извештач доба у коме живи, може да критикује друштво или да направи промену у истом, да остави свој траг и запис једног доба, да упозна себе и проникне у дубине људског бића и света које уметност пружа.

Инспирација, која се негује, за сваког уметника представља нешто њему посебно, оно што га призива и тера га да му посвети своју енергију и душу. Само на тај начин уметник остварује конекцију са нечиме што је веће од њега самог, ослушкујући зов душе, у служби стварања и креације он ствара ремек дела за која није ни знао да може да изведе. Напуштањем стања у којима се осећа сигурно, где му је све познато и извесно, па понекад и напуштањем световних ствари, уметник жртвује овоземаљске ствари зарад везе са нечим узвишенијим и тада преостаје само једно, да ствара и да надмаши самог себе. Сам процес истинског стварања доноси мир, а уз тај мир понекад иде и безброј препрека које душу море: како решити дати проблем, како начинити уметничко дело бољим. Препреке које не дају уметнику да спава, препреке које, када се пређу, чине да се човек осећа ближи творцу и себи и на крају се стичу мир и задовољство, све до следећег дела.

Лични развој

Мој први контакт са глином десио се у средњој школи. Већ тада сам се бавио људским карактерима, опчињен телесним експресијама и опцијом да исте забележим. Гледајући ремек дела Бернинија, Микеланђела и Родена остајао сам усхићен мишљу о вајању на тај начин, имао сам осећај, не да су се такмичили са реалношћу, већ да су је надвладали и уздизали до невероватних висина. Улепшавали су реалност реалним скулптурама. У то време вајање у глини ми је омогућавало да у ликове из своје маште утиснем карактер и свој печат. На факултету сам још више развио љубав према фигурацији, али не „сувој“ фигурацији, него оној која тражи више, која улази у срж и дубину карактера и хвата све нијансе особе коју вајам.

Увек се трудим да ухватим ширу слику и утиснем је у скулптуру, да на себи својствен начин пренесем суштину особе коју посматрам у дело. Интересовање за људску анатомију усмерило ме је и на анатомију животиња. Свака животиња има специфичну анатомију, другачију коштану и мишићну грађу. Откривам нови терен који и даље изучавам, вајањем животиња надограђујем осећај за „хватање“ покрета, за анималним у себи и, генерално, људском бићу. Уочавам да је животињски свет препун симболике, богат најразличитијим бићима у које је опет могуће утиснути нешто људско, као што човек носи нешто од животињске природе у самом себи. Оно анимално, што ако се не укроти преузима курс над човековом свешћу.

Животиње у разним традицијама широм света носе своју симболику, за неке се верује да доносе срећу, друге несрећу. У неким религијама се и даље неке животиње славе и сматрају божанствима, док се у неким земљама праве тотеме са животињским ликовима и фигурама. Индијанска племена везују животиње за себе као спиритуалне тотеме и духовне водиче. Ни психологија није остала равнодушна према симболици која се изражава кроз природу животиња, оној исконској, тако да је тешко одвајати људску и животињску природу у психолошком, духовном па на крају и уметничком аспекту. Пример овога су и дечији цртежи који обилују птицама које симболизују слободу и игру.

Свакоме се у једном моменту укаже његова животиња, тако је мене открио вук и ја сам у себи открио вука и извајао га - то је била прва скулптура животиње. Вајањем животиња постижем више ствари у једној, изучавам комплексне мишићне и коштане склопове, док се у исто време мирим са неком својом животињском страном која постоји у мени, као и у другима. Животињски свет пун скривених симбола ми је помогао да још лакше, док вајам, уђем у људски карактер. Дајем све од себе да моје скулптуре буду анатомски тачне, али

временом сам развио и смисао за игру, па некад, када увидим да једна карактеристика на особи коју вајам носи цео карактер, пренагласим је или друге ставим у позадину.

Истраживање и проучавање анималног и симболике животиња кроз уметност и традицију

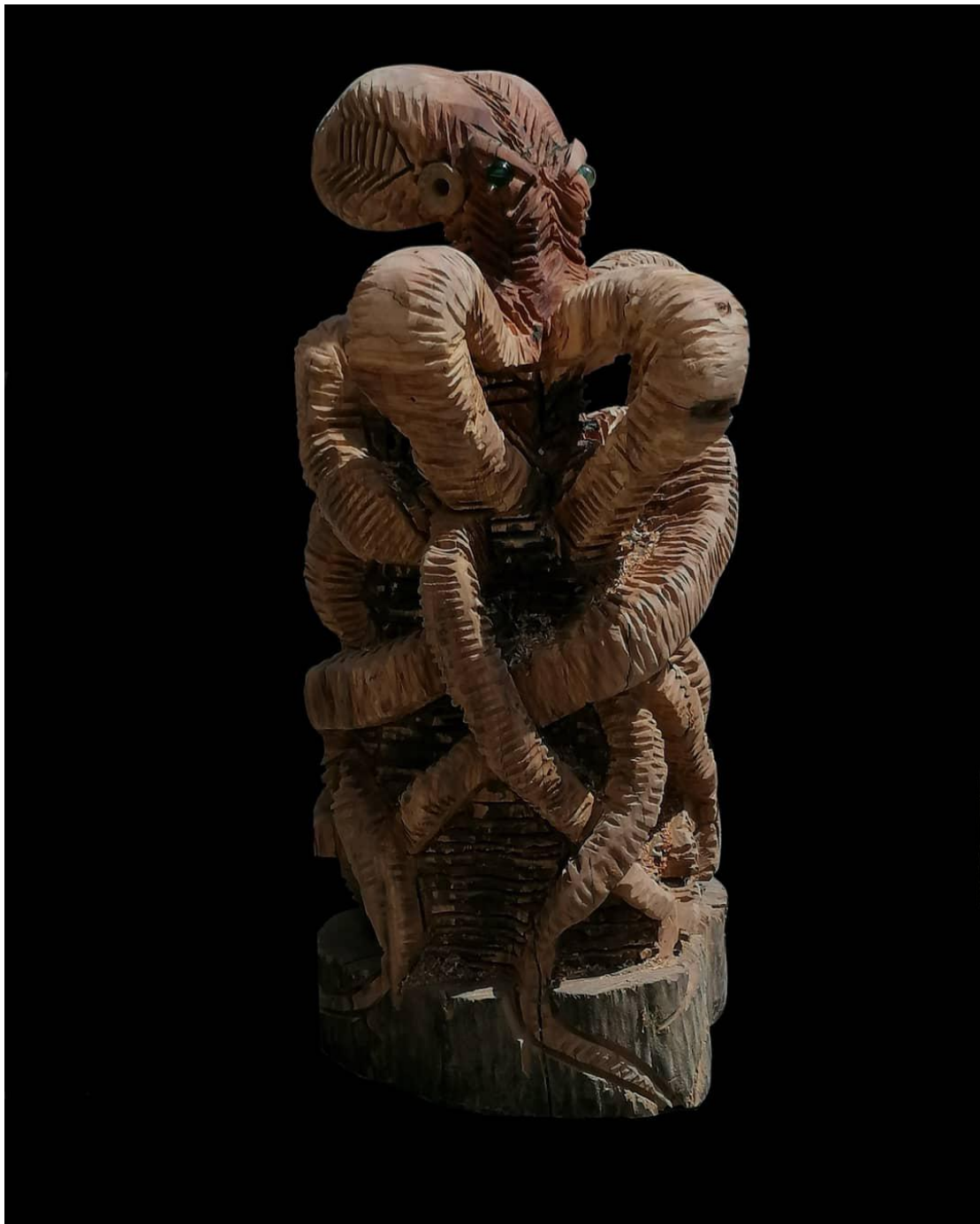
Зооморфни мотиви одувек су присутни у ликовној уметности, од палеолитских слика и скулптура па до средњовековних енциклопедија са зверима, ренесансних симбола и савремених апстракција. Животињска тела, као мотив, служе као једна од главних инспирација у дизајну, била то мода или индустријски дизајн; животињски принтови, кола инспирисана снагом животиња, дизајн логоа за ауто-индустрију, све те ствари неретко су инспирисане симболима животиња и сведеним дизајном истих. Човек је одувек блиско повезан са животињама, још од праисторије када је његов опстанак зависио од животиња. У то време људи су живели од животиња, хранили се животињским месом, облачили се у њихова крзна и користили животињске кости за израду оружја и предмета. Анимални мотиви једни су од првих данас познатих ликовних приказа, што је и логично, с обзиром да су људи приказивали оно што су видели.

Животиње се, осим у ликовној уметности, често појављују у књижевности и драмској уметности. Животињске особине људима су приписивали многи писци, на пр. Франц Кафка у „Процесу”, Џорџ Орвел у „Животињској фарми” итд. Некада су лоше особине код људи биле приказиване као животињске. Чак су се и главни протагонисти претварали у животиње и попримали њихове особине. Многе бајке и басне за децу су управо пуне животињских ликова, који су главни јунаци и представљају одраз уске повезаности човека и животиње. Скоро да нема цртаћа у коме се не приказује животињски свет. Митови, симболи, скривена значења, психолошка схватања значења кроз снове и визије, особине животиња у људима, све то отвара једну другу димензију за бављење анималним у нама и проницање у тајну природе кроз скулптуру. Тако и овај мастер рад представља једну нераскидиву везу између људског и животињског света.

Опис рада

Мастер рад се састоји од три скулпторалне композиције које чине целину, а опет је свако дело засебно и себи својствено. Све скулптуре су изведене у дрвету и то су хоботница, сова и ован. Хоботница, димензије: 110x50x50cm. Сова, димензије: 45x26x18cm. Ован, димензије: 45x110x20cm.

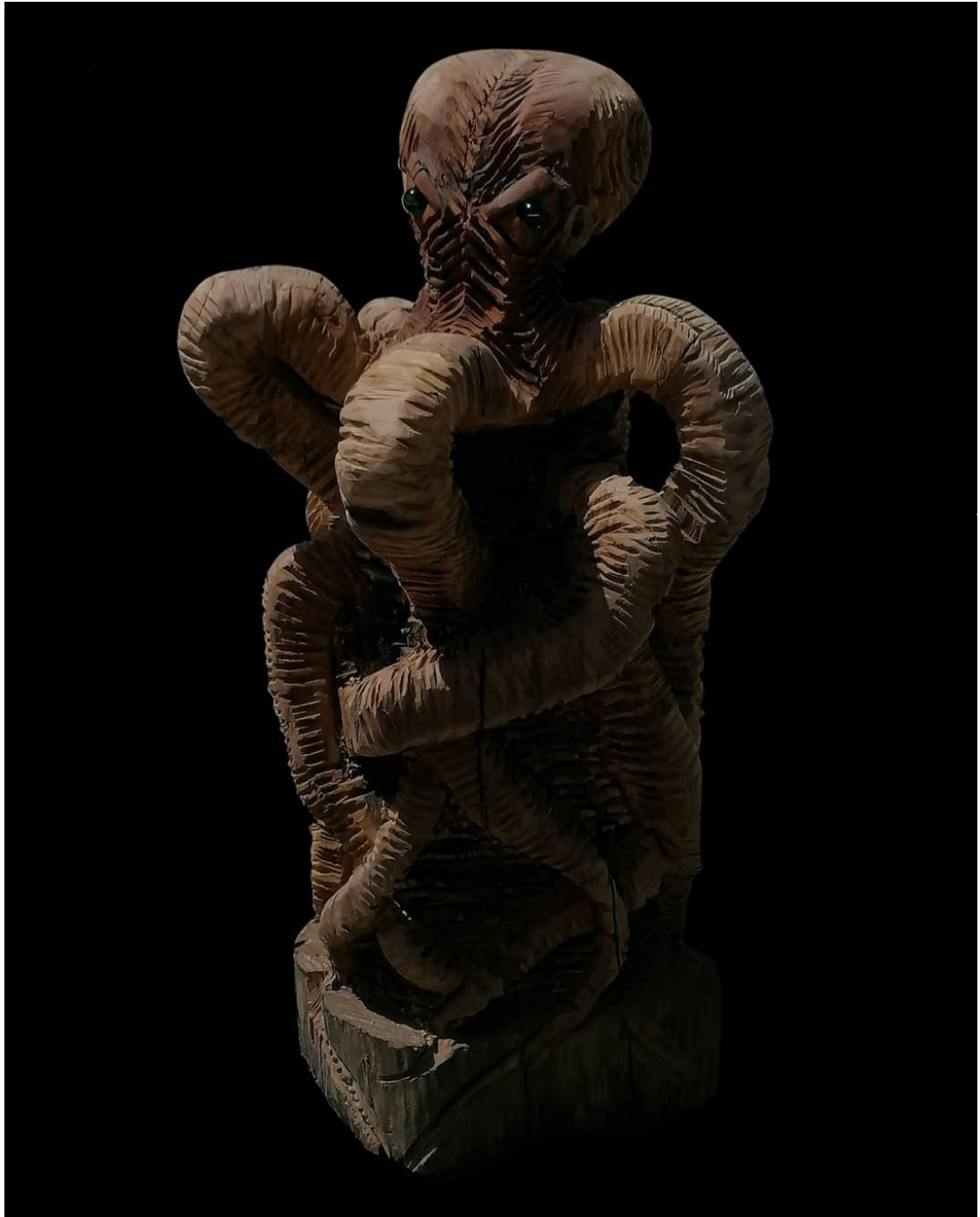
Скулптура у дрвету, Хоботница

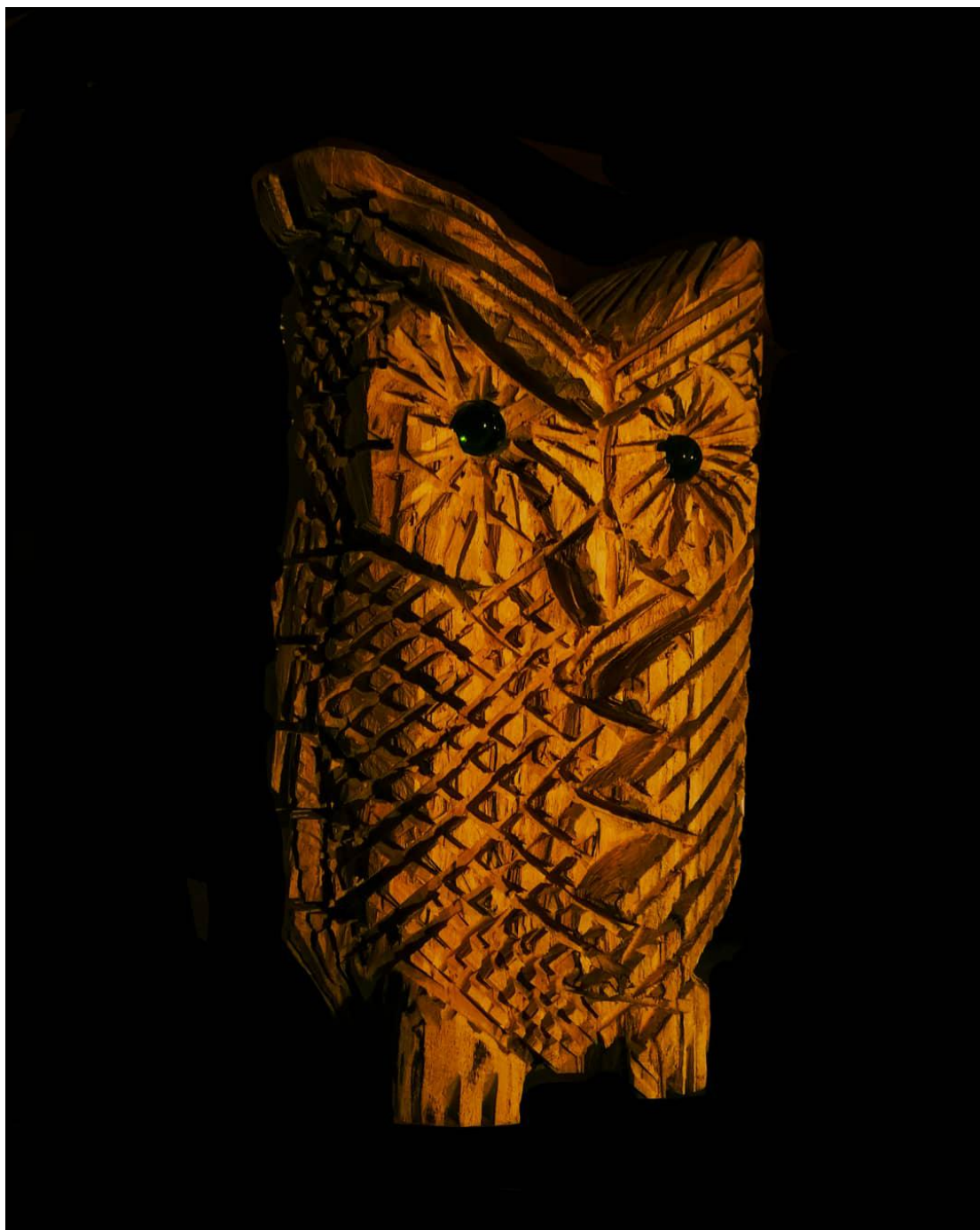
Скулптура хоботнице је рађена у дрвету, без одређене почетне скице. Рад сам стварао тако што сам у почетку израде користио тестеру за отклањање већих комада дрвета, после сам длетом и бруслицом одузимао и налазио форму хоботнице коју сам имао у глави. И на крају сам бијаксом улазио у детаље. Истражујући све о овим бићима, пун знања о њиховом изгледу, понашању, животу, инспирисан сликама и сценама хоботница у води, њиховом природном станишту, хтео сам да својој хоботници дам снагу и на копну, да остане тачна у облику и да задржи све своје елементе док грациозно плива водом, а опет да има јачину и скулптуралну снагу као једна целина. Посматрана из даљине ова скулптура одаје утисак можда чак и апстрактне скулптуре. Тудио сам се да постаментом на коме је хоботница постигнем спој чврстине и мекоће. Тестером сам направио грубе потезе који одају утисак снаге, а умирио их шмирглом. Флексибилна и грациозна природа хоботнице, понекад чак и језива, уткана је у овај рад.

Скулптура у дрвету, Сова

Скулптура сова је такође изведена у дрвету. Почетни део рада, као и код хоботнице, започео сам тестером отклањајући веће комаде дрвета, после сам користио брусилицу за дрво и бијакс. И ова скулптура рађена је највише тестером, тако сам успео да задржим ширу слику и да се не бавим само једним детаљем. Сова уобичајено представља мудрост и будност. Широм отворених очију сова надгледа. Проучавајући скулптуре индијанских тотема уочавам целину која стамено представља оно што животиња и јесте. Идеја рада је да сам инспирисан целином (симбола) и стога нисам улазио у ситне детаље.

Скулптура у дрвету, Ован

Ован је још једна скулптура изведена у дрвету. Скулптура у којој сам, по мом мишљењу, највише успео да се играм и приступим раду на експресиван начин. Импулсивност и тврдоглавост, особине које ован поседује, сам пробао да пренесем и на ову скулптуру и да направим контраст између лобање и рогова коришћењем светлијег дрвета. На почетку рада сам се служио тестером, после сам користио брусилицу и бијакс, док су рогови склопљени из делова, од којих је сваки засебно третиран и на крају залепљен за други.

Закључак

Сваки уметник има свој пут и сваки уметник има другачије тежње. Ја се трудим да своје поштујем и да притом учим. Скулптуре које тренутно радим ми дозвољавају да усавршавам осећај за преношење онога што видим на јави у уметничко дело. Истраживањем форми животињског света, бављењем анималним, открио сам богатство анатомије и природе. Трудим се да свака следећа скулптура буде изазов за мене и да се не ограничавам на само људски карактер.

Скулптуру схватам веома озбиљно и, полако дајући себи простора и за игру и спонтано, открио сам да током рада уживам у проналажењу нових решења и да се сваки пут трудим да достигнем нови ниво и откријем у себи нешто за шта нисам ни знао да је ту. Само уметност ми пружа тај спокојни немир који ме тера на раст, и духовни и скулпторски. Промене су саставни део пута сваког уметника, мени се оне дешавају током рада, мењам се у процесу стварања и мењам свет око себе. Откривам нове материјале и освајам нова пространства (мастер студије су ми помогле да откријем нове технике и приступе скулптури) и успевам да останем доследан себи и свом изразу. Иако бављење фигурацијом понекад може да делује као монотono, оно то за мене свакако није - крије многе тајне, јер се у дослуху са својом душом сваким новим пројектом борим са самим собом и откривам да могу да импровизујем у датом моменту, будем иновативан и на крају дана срећан због тога што стварам.

Београд 2021.